

Motion till riksdagen

1987/88:L723

av Martin Olsson (c)

om innehållsdeklaration om djurtest av kosmetiska preparat

Vi är många i riksdagen som genom motionskrav försökt få igenom beslut som syftar till att begränsa de plågsamma djurförsöken och efterhand få helt slut på dessa. Opinionen mot de plågsamma djurförsöken har glädjande nog ökat betydligt. bl. a. som en följd av att upplysningen om djurens lidanden ökat. Speciellt stark har reaktionen blivit mot de plågsamma djurförsök i form av främst giftighetstest, ögonirritationstest och hudirritationstest, som utförs av kosmetikaindustrin för att testa kosmetiska preparat.

För att stimulera övergång till och utvecklande av alternativa testmetoder måste olika åtgärder vidtas. Med hänsyn till att många säkerligen skulle ställa sig tveksamma till att köpa preparat som djurtestats, om de verkligen vid köptillfället får kännedom om att djur lidit för att detta preparat skulle utvecklas, var vi flera som år 1985 motionerade om att det på kosmetiska preparat skall anges om preparatet djurtestats.

Glädjande var att riksdagen våren 1985 beslöt att göra ett uttalande härom i enlighet med lagutskottets (LU 1984/85:39) betänkande. I tillkännagivande till regeringen framhöll riksdagen "behovet av kraftfulla insatser från statsmakternas sida i syfte att få till stånd en ordning som innebär att på kosmetiska och hygieniska preparat anges om preparatet eller dess olika beståndsdelar testats på djur".

Men tyvärr förefaller det som om regeringen ej har för avsikt att föreslå regler som svarar mot riksdagens uttalande. I lagrådsremissen med förslag till ny djurskyddslag redovisas nämligen vidtagna åtgärder och jordbruksministerns slutsats är tyvärr att han inte kan förorda att det införs en skyldighet att genom särskild märkning ange om kosmetiska produkter har djurtestats.

I lagrådsremissen anføres bl. a:

Med anledning av riksdagsbeslutet uppdrog regeringen åt socialstyrelsen att utreda frågan. Socialstyrelsen lämnade sitt förslag till regeringen den 13 mars 1986. Därefter har förslaget remissbehandlats.

Socialstyrelsen har lämnat förslag till föreskrifter som bl. a. innebär att djurtestade kosmetika vid försäljning skall vara märkta "testade i djurförsök". Med djurtestade kosmetika skall avses varor som tillverkaren har testat på djur och varor som innehåller ämnen som råvarutillverkaren har testat på djur. Enligt socialstyrelsen bör antingen märkningsskyldigheten läggas med stöd av marknadsföringslagen eller märkningsbestämmelserna meddelas i en särskild lag.

Socialstyrelsens förslag avstyrks av en rad remissinstanser, bl. a. av kemikalieinspektionen, riksrevisionsverket och giftinformationscentralen. I yttrandena hänvisas främst till risken för en ökad användning av produkter

vars skadliga effekter inte är kända.

Remisskritiken har sin grund i vissa förhållanden som redovisas i socialstyrelsens förslag. Enligt styrelsen är djurtester det viktigaste tillgängliga medlet när det gäller att utvärdera kemikaliers inneboende biologiska egenskaper.

Mot. 1987/88
L.723

Beträffande bristen på alternativa metoder för att testa kosmetika vill jag framhålla att det aktuella läget enligt uppgift är sådant att inom området hud- och ögonirritation finns andra metoder i bruk eller under utveckling. I det senare fallet behöver utvärderingen av de nya metoderna påskyndas, så att de kan tas i bruk och bli accepterade av såväl industrin som reglerande myndigheter. I det sammanhanget vill jag nämna att Nordiska samfundet mot plågsamma djurförsök (NSMPD) slutit ett avtal med läkemedelsföretaget ACO om att gemensamt sätta upp ett alternativ till ögonirritationstest i Sverige. Även när det gäller s. k. allergitester är det enligt experter på området inte omöjligt att få fram alternativa metoder.

Jordbruksministern framhåller i lagrådsremissen att det är svårt att skilja mellan företag som testar resp. inte testar på djur, därför att många ingredienser någon gång testats på djur. Jag kan instämma i att avgränsningen inte är helt lätt att göra, men den är inte omöjlig. Gränsen bör sättas mellan de företag som *idag* använder sig av djurtester, antingen för att testa ingredienser eller slutprodukter, och de företag som använder redan befintliga ingredienser. Vi kan inte göra något åt de djurförsök som redan har utförts, men vi kan och bör påverka de djurförsök som fortgår. Orsaken till att företagen fortsätter att testa kosmetika på djur ligger i deras intresse av att ta fram nya produkter, som skall konkurrera med andra företags produkter. De företag, som väljer att avstå från sådan produktutveckling, bör gynnas på bekostnad av dem som väljer att utföra djurtester.

Enligt min mening måste det anses vara ett konsumentintresse att veta om ett preparat är djurtestat så att vederbörande som så önskar kan undvika att köpa sådana preparat. En sådan innehållsdeklaration, som lagutskottet uttalade sig för, borde härigenom kunna bli ett verksamt medel för att påverka företag som fortfarande använder sig av djurtester att övergå till alternativa metoder.

Jag ser det alltså som en viktig konsumentfråga och samtidigt som en åtgärd i strävan att minska de plågsamma djurförsöken, att de av lagutskottet förordade kraven på innehållsdeklaration på kosmetiska och hygieniska preparat genomförs.

I allt djurskyddsarbete, i allt arbete för bättre hänsynstagande till miljö och ibland även när det gäller att stärka konsumenternas ställning har det funnits motstående intressen som motarbetat reformerna. Det är väsentligt att riksdag och regering vad gäller här aktualiserad fråga ej faller undan för de argument som riktas emot förslaget, framst från de motstående intressena, utan istället på nytt försöker att finna lampliga lösningar på problemet.

Hemställan

Mot. 1987/88
L.723

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att åtgärder vidtas för genomförande av riksdagens uttalande (LU 1984/85:39) om märkning på kosmetiska produkter huruvida de testats på djur.

Stockholm den 25 januari 1988

Martin Olsson (c)